

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl jako soud odvolací v senátě složeném z předsedy Mgr. Jana Jursíka a soudkyní JUDr. Ivety Jíříkové a Mgr. Ing. Martiny Lacinové ve věci

žalobkyně:

Komerční banka, a.s., IČO: 45317054
sídlem Na Příkopě 969/33, 114 07 Praha 1

proti
žalovanému:

██████████, narozený ██████████
bytem ██████████
zastoupený advokátem Mgr. Jiřím Zájedou
Zahradnická 38, 388 01 Blatná

pro 213 733,76 Kč s příslušenstvím, o odvolání žalobkyně proti rozsudku Okresního soudu v Písku ze dne 16.6.2022, č.j. 9 C 215/2021-203,

takto:

- I. Řízení **se částečně zastavuje** pro částku 2 420,10 Kč a v této části **se** rozsudek soudu prvního stupně **zrušuje**.
- II. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku II. v části zamítnutí žaloby pro 211 718,78 Kč s kapitalizovaným úrokem ve výši 112 574,64 Kč od 20.8.2017 do 19.10.2021, s kapitalizovaným zákonným úrokem z prodlení ve výši 32 169,24 Kč od 20.8.2017 do 19.10.2021, s úrokem 12,20 % ročně z částky 213 768,43 Kč od 20.10.2021 do 22.10.2021, z částky 213 293,82 Kč od 23.10.2021 do 23.11.2021, z částky 212 819,21 Kč od 24.11.2021 do 21.12.2021, z částky 212 290,04 Kč od 22.12.2021 do 21.1.2022, z částky 211 813,95 Kč od

Shodu s prvopisem potvrzuje: Monika Hanušová.

22.01.2022 do 28.02.2022, z částky 211 347,16 Kč od 1.3.2022 do 24.03.2022, z částky 210 879,78 Kč od 25.03.2022 do 25.04.2022, z částky 210 411,74 Kč od 26.04.2022 do 26.05.2022, z částky 209 983,02 Kč od 27.05.2022 do 1.7.2022, z částky 209 053,07 Kč od 02.07.2022 do 28.7.2022, z částky 208 649,54 Kč od 29.07.2022 do 30.8.2022, z částky 208 309,01 Kč od 31.08.2022 do 30.9.2022, z částky 207 968,04 Kč od 1.10.2022 do 31.10.2022, z částky 207 562,92 Kč od 1.11.2022 do zaplacení, se zákonným úrokem z prodlení z částky 213 768,43 Kč od 20.10.2021 do 22.10.2021, z částky 213 293,82 Kč od 23.10.2021 do 23.11.2021, z částky 212 819,21 Kč od 24.11.2021 do 21.12.2021, z částky 212 290,04 Kč od 22.12.2021 do 21.1.2022, z částky 211 813,95 Kč od 22.01.2022 do 28.02.2022, z částky 211 347,16 Kč od 1.3.2022 do 24.03.2022, z částky 210 879,78 Kč od 25.03.2022 do 25.04.2022, z částky 210 411,74 Kč od 26.04.2022 do 26.05.2022, z částky 209 983,02 Kč od 27.05.2022 do 1.7.2022, z částky 209 053,07 Kč od 02.07.2022 do 28.7.2022, z částky 208 649,54 Kč od 29.07.2022 do 30.8.2022, z částky 208 309,01 Kč od 31.08.2022 do 30.9.2022, z částky 207 968,04 Kč od 1.10.2022 do 31.10.2022, z částky 207 562,92 Kč od 1.11.2022 do zaplacení, a ve výroku IV. **potvrzuje.**

- III. Žalobkyně je povinna zaplatit žalovanému na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 25 088,22 Kč k rukám právního zástupce žalovaného do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Okresní soud napadeným rozsudkem řízení z důvodu částečného zpětvzetí žaloby částečně zastavil pro částku 896,76 Kč s příslušenstvím (výrok I.), ve zbytku žalobu pro 213 733,76 Kč s příslušenstvím zamítl (výrok II.), dále rozhodl, že v souvislosti s částečným zastavením se žalobkyni část zaplaceného soudního poplatku nevrací (výrok III.) a o nákladech řízení mezi účastníky před soudem prvního stupně rozhodl tak, že žalobkyně je povinna zaplatit žalovanému 93 087 Kč (výrok IV.). Takto bylo rozhodnuto o uplatněném nároku žalobkyně odůvodněného tím, že žalovaný byl pravomocně odsouzen trestním příkazem Okresního soudu ve Strakonicih ze dne 9.11.2020, č.j. 3 T 149/2020-293 pro přečin úvěrového podvodu podle ustanovení § 211 odst. 1, odst. 4 trestního zákoníku ve formě účastenství jako pomocník, kterého se dopustil tím, že jako zaměstnavatel [redacted] vystavil na tiskopisu žalobkyně „Potvrzení o výši pracovního příjmu“ potvrzení, že [redacted] je od 6.5.2015 jeho zaměstnancem na pozici „provozní“ v pracovním poměru na dobu neurčitou s průměrným čistým měsíčním příjmem za posledních 5 měsíců ve výši 24 860 Kč, když žalobkyně v tomto potvrzení požadovala nejméně 3 měsíce trvání pracovního poměru a dále potvrdil, že s tímto zaměstnancem není vedeno jednání o rozvázání jeho pracovního poměru, když následně dne 5.10.2015 tyto údaje při telefonickém hovoru s pracovníci žalobkyně stvrdil, ačkoliv uvedený pracovní poměr [redacted] vznikl až dne 17.8.2015, tedy umožnil jinému opatřením prostředku, aby při sjednávání úvěrové smlouvy uvedl nepravdivé údaje a činem způsobil větší škodu. Stejným rozhodnutím byl [redacted] shledán vinným ze spáchání stejného přečinu. Žalobkyně uzavřela s [redacted] úvěrovou smlouvu, na základě které jmenovaný čerpal úvěr ve výši 280 000 Kč, ale tento úvěr řádně a včas nesplatil, když splatnost úvěru ze smlouvy nastala 20.9.2021. Bez přičinění žalovaného by žalobkyně s [redacted] smlouvu o úvěru neuzavřela a tak by jí nevznikla škoda spočívající v neuhrazené jistině úvěru, ani škoda ve formě ušlého zisku odpovídající příslušenství této jistiny. Žalovaná částka tedy představuje škodu požadovanou žalobkyní vůči žalovanému vyplývající z porušení právní povinnosti žalovaným ve formě přečinu, za který byl pravomocně odsouzen. Citovaný trestní příkaz výslovně hovoří o tom, že žalovaný způsobil žalobkyni škodu, touto škodou je částka požadovaná v tomto řízení. Žalovaný se brání tím, že si jako právní laik chybně vyložil pojem pracovní poměr a neuvědomil si rozdíl mezi prací konanou mimo pracovní poměr na základě dohody o provedení práce a řádným pracovním poměrem. Žalovaný [redacted] skutečně zaměstnával od 6.10.2015, ale

Shodu s prvopisem potvrzuje: Monika Hanušová.

nejprve na základě dohody o provedení práce, řádný pracovní poměr vznikl až od 17.8.2015. Žalovaný je dále přesvědčen, že všechny údaje, které uvedl ve formuláři „Potvrzení o příjmu“, byly pravdivé, neboť skutečně [redacted] zaměstnával již od 6.10.2015, v době vyplnění formuláře pravdivě uvedl, že zaměstnává jmenovaného v řádném pracovním poměru sjednaném na dobu neurčitou a správně uvedl i průměrnou výši příjmu. Pojem zaměstnanecký poměr použitý žalobkyní v předmětném potvrzení si vyložil tak, že zahrnuje i práci na základě dohody o provedení práce. Na základě provedeného dokazování okresní soud zjistil skutkový stav, že žalovaný byl pravomocně odsouzen uvedeným trestním příkazem za spáchání přečinu úvěrového podvodu podle § 211 odst. 1, odst. 4 trestního zákona ve formě účastenství jako pomocník, když se měl tohoto přečinu dopustit výše popsaným jednáním. Zmíněné potvrzení o příjmu předložil [redacted] žalobkyni, která s ním následně uzavřela úvěrovou smlouvu, na základě které [redacted] čerpal úvěr ve výši 280 000 Kč, na který uhradil však pouze částku 119 817,32 Kč. Žalobkyně se v trestním řízení připojila s nárokem na náhradu škody, byla však odkázána na řízení občanskoprávní. Před uzavřením úvěrové smlouvy žalobkyně ověřovala výši potvrzených příjmů [redacted], avšak pravidelné měsíční výdaje, jak je žadatel o úvěru písemně uvedl (náklady na bydlení 2 000 Kč měsíčně, splátky jiných úvěrů ve výši 5 867 Kč, ostatní pravidelné měsíční výdaje žadatel uvedl ve výši 0 Kč), nijak nezkontrolovala a neověřovala. Z formulace předmětného formuláře žalobkyně nazvaného „Potvrzení o výši pracovního příjmu“ není možné seznat ani dovodit, že pro poskytovatele úvěru je podstatné, jak dlouho trvá pracovní poměr žadatele o úvěr založený pracovní smlouvou, neboť formulář se výslovně dotazuje na délku trvání zaměstnaneckého poměru a dále na skutečnost, aby žadatel nebyl ve zkušební lhůtě pracovního poměru nebo nebyl ve výpovědní době pracovního poměru. Námitku promlčení vznesenou stranou žalovanou okresní soud neshledal důvodnou, když žalobkyně se dozvěděla o vzniku škody z písemné žádosti Policie ČR ze dne 12.11.2019 a ke dni podání žaloby tříletá subjektivní promlčecí lhůta dosud neuběhla. Tvzení žalobkyně, že bez přičinění žalovaného (konkrétně jednání, za které byl postižen trestním příkazem) by žalobkyně s [redacted] smlouvu o úvěru neuzavřela, neměl okresní soud za prokázané. Údaje uvedené žalovaným v předmětném potvrzení nebyly hlavní ani podstatnou příčinou vzniku škody. Žalobkyně předně netvrdila, že povaha pracovněprávního vztahu žadatele o úvěr (tedy zda je zaměstnán na základě pracovního poměru podle pracovní smlouvy nebo na základě dohody o provedení práce) je pro ni při posuzování žádosti o úvěr důležitá, stejně tak jako výše příjmu žadatele či okolnost, že pracovněprávní poměr je uzavřen na dobu neurčitou a žadatel není ve zkušební době ani ve výpovědní době z pracovního poměru. Z provedeného dokazování totiž vyplynulo, že při posuzování žádosti [redacted] o úvěr byla pro ni rozhodující jednak (jen) výše příjmů žadatele o úvěr a dále to, aby jeho příjem byl zaručen na dobu neurčitou a aby žadatel nebyl buď ve zkušební době pracovního poměru nebo ve výpovědní době pracovního poměru. Žalobkyně ani netvrdila, že pokud by žalovaný vyplnil formulář zcela podle faktického stavu, a totiž, že žalovaný zaměstnával [redacted] nejprve na základě dohody o provedení práce a až následně na základě pracovní smlouvy, pak by předmětný úvěr neposkytl. Okresní soud dále uzavřel, že vzhledem k existenci pravomocného trestního příkazu je soud vázán závěrem o tom, že žalovaný spáchal trestný čin, když podle skutkové věty uvedl nepravdivé údaje v předmětném potvrzení a tímto činem měl způsobit žalobkyni větší škodu, avšak poukazuje na závěry konstantní soudní judikatury, konkrétně na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 23 Cdo 4142/2016, které poukazuje na jiné pojetí škody v trestním právu a v občanském právu, neboť v trestním řízení se škoda posuzuje pouze z hlediska pojmových znaků trestného činu, nikoliv z hlediska občanskoprávní odpovědnosti za škodu. Z existence a obsahu předmětného trestního příkazu tedy automaticky nevyplývá, že jednání žalovaného, za které byl trestněprávně postižen, je jedinou, nebo hlavní, nebo podstatnou příčinou vzniku škody, neboť sama škoda fakticky nevznikla poskytnutím nepravdivých údajů, ale až nesplacením úvěru [redacted]. Tento soud je sice vázán výrokem o vině pravomocného trestního

příkazu, z něž vyplývá, že žalovaný vystavil potvrzení obsahující nepravdivé údaje a tím přispěl ke spáchání trestního činu [REDACTED], kterým byla ve smyslu skutkové věty trestního příkazu naplněna skutková podstata trestního činu úvěrového podvodu, ale pro dovození odpovědnosti žalovaného za občanskoprávní nárok na náhradu škody musí být splněna podmínka existence příčinné souvislosti mezi zaviněným protiprávním jednáním žalovaného a vznikem škody. Okresní soud se blíže věnoval otázce okruhu skutečností, které žalobkyně zkoumala při posouzení žádosti [REDACTED] o poskytnutí úvěru, tedy včetně předmětného potvrzení vystaveného žalovaným a uzavřel, že obsah tohoto potvrzení nebyl jedinou, ani hlavní, ani podstatnou podmínkou, na základě které žalobkyně úvěr poskytla. Podle samotného vyjádření žalobkyně tato při posouzení úvěru přihlížela k výši příjmů žadatele o úvěr a tyto ověřovala, avšak nijak neověřovala tvrzené údaje žadatele o výši jeho pravidelných výdajů. Žalobkyně bezpochyby mohla ověřit správnost tvrzení žadatele o výši nákladů na bydlení (2 000 Kč měsíčně), s ohledem na skutečnost, že žadatel měl být vlastníkem nemovitosti, ve které bydlel. Jestliže žadatel dále prohlásil, že kromě výdajů na bydlení a splátky dalších úvěrů, nemá žádné další pravidelné výdaje, takové tvrzení vzbuzuje objektivní pochybnosti o správnosti tohoto tvrzení a bylo tedy namíste výdajovou stránku hospodaření žadatele řádně prověřit. Žalobkyně nic takového neučinila, pouze do výdajů žadatele započítal částku životního minima, takový postup nelze považovat za řádné prověření úvěruschopnosti žadatele, neboť podle konstantní soudní judikatury řádné posouzení úvěruschopnosti žadatele o úvěr musí spočívat v individualizovaném posouzení konkrétního žadatele s ohledem na jeho zaměstnání, koničky, životní styl, stravovací návyky apod. a nelze ohledně výdajové stránky žadatele vycházet pouze z jím uvedených a neověřených údajů s automatickým připočtením životního minima. Příčinnou souvislost nezakládá ani tvrzení žalobkyně, že pokud by věděla o tom, že žadatel byl po určitou dobu veden na úřadu práce, úvěr by mu poskytnut nebyl, a to s ohledem na to, že takový údaj vůbec nebyl v předmětném potvrzení vyplněném žalovaným uveden a ani z něj nemohl vyplývat. Okresní soud uzavírá, že jednání žalovaného nebylo v příčinné souvislosti se vznikem škody spočívající v nesplacení úvěru [REDACTED], naopak na vzniku škody se podstatnou měrou podílela sama žalobkyně tím, že řádně neprovedla prověření úvěruschopnosti [REDACTED]. Za podstatné okresní soud dále považuje, že jednání žalovaného sice ve smyslu skutkové právní věty trestního příkazu zapříčinilo poskytnutí úvěru [REDACTED], ale současně nebylo ve smyslu příčinné souvislosti bez dalšího příčinou, že [REDACTED] následně úvěr nesplácel. Okresní soud uzavřel, že žalobkyně neprokázala existenci příčinné souvislosti mezi jednáním žalovaného a vznikem škody. Dále dodává, že i kdyby takový vztah bylo možné dovodit, uplatněnému nároku žalobkyně nelze vyhovět z důvodu jeho nemravnosti. V této souvislosti poukazuje na jednání žalobkyně spočívající v její formulaci předmětného potvrzení o výši pracovního příjmu, který je formulován nevhodně, používá zavádějící a nejasně definované termíny, když nerozlišuje mezi pracovním poměrem a zaměstnaneckým poměrem. Dále nelze přehlédnout, že žalovaný při vyplnění potvrzení v jednotlivých bodech uváděl pravdivé informace, když potvrdil, že zaměstnává [REDACTED] již od 6.5.2015, neboť od tohoto data existoval mezi nimi pracovněprávní vztah založený dohodou o provedení práce, kterou byl proveden důkaz v tomto řízení. Dále není pravdivé tvrzení žalobkyně, že žalovaný měl nepravdivě uvést, že pracovní poměr [REDACTED] trvá alespoň 5 měsíců ani to, že z tohoto formuláře má vyplývat požadavek žalobkyně na minimální trvání pracovního poměru v rozsahu 3 měsíců, neboť z obsahu tohoto potvrzení vyplývá, že všechny tyto časové údaje se vztahují nikoliv k pracovnímu poměru, ale k zaměstnaneckému poměru. Zaměstnaneckým poměrem je totiž i výkon práce na základě dohody o provedení práce. Za zcela irelevantní argumentaci nutno označit argumentaci žalobkyně, že by neposkytla úvěr [REDACTED], pokud by věděla, že je ve zkušební době pracovního poměru. Z provedeného dokazování totiž nevyplývalo, že by [REDACTED] měl být ve zkušební době pracovního poměru, neboť tato nebyla v pracovní smlouvě sjednána. Ze všech uvedených důvodů okresní soud uplatněný nárok zamítl.

2. Proti tomuto rozsudku, a to pouze proti výrokům II. a IV., podala žalobkyně odvolání, jako odvolací důvody uplatňuje důvody ve smyslu § 205 odst. 2 písm. e), g) o.s.ř. a navrhuje, aby odvolací soud napadený rozsudek v části zamítnutí uplatněného nároku změnil tak, že v této části žalobě v plném rozsahu vyhoví, případně rozsudek zruší a věc vrátí okresnímu soudu k dalšímu řízení. Podle názoru žalobkyně rozhodnutí soudu prvního stupně stojí na nesprávném právním posouzení otázky, zda a v jakém rozsahu je soud vázán rozhodnutím v trestním řízení ve smyslu § 135 odst. 1 o.s.ř. a dále stojí na nesprávném posouzení okamžiku vzniku škody, zda škoda vzniká až nesplacením úvěru, nebo již okamžikem čerpání úvěru. Okresní soud ve svém rozhodnutí sice konstatuje, že je vázán závěrem trestního příkazu, že žalovaný způsobil žalobkyni škodu, následně ale činí závěr, že jednání žalovaného nebylo hlavní, ani podstatnou příčinou vzniku škody, která spočívala v nevrácení úvěru. Soud prvního stupně připouští, že podle trestněprávní judikatury vzniká škoda už vyčerpáním úvěru, ale v rovině občanskoprávní dovozuje vznik škody až okamžikem, kdy závazek ze smlouvy o úvěru přestane být splácen. I soudní judikatura, na kterou okresní soud odkazuje (rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 23 Cdo 4142/2016) poukazuje na to, že soud v občanském soudním řízení je vázán výrokem, nikoliv odůvodněním trestního rozhodnutí, tedy soudy v tomto řízení jsou vázány výrokem trestního příkazu, že žalovaný svým jednáním způsobil žalobkyni větší škodu. Odvolatelka dále považuje za nesprávný závěr okresního soudu, že škoda spočívá až v nesplacení poskytnutého úvěru, když poukazuje na trestněprávní judikaturu, a to konkrétně rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci sp. zn. 5 To 101/2002, podle něž škoda vzniká už vyčerpáním úvěru. Tím došlo ke snížení majetku žalobkyně a tedy vzniku škody i podle občanskoprávního pojetí. Jestliže škoda vzniká již čerpáním úvěru, pak nemůže obstát závěr okresního soudu o neprokázání příčinné souvislosti mezi jednáním žalovaného a nesplacením úvěru. Okresní soud dále opomenul skutečnost, že žalovaný při vyplnění formuláře byl jak osobou samostatně výdělečně činnou, tak zaměstnavatelem [REDAKCE]. Žalobkyně se domnívá, že žalovaný vyplněním tohoto formuláře se přihlásil „jako zaměstnavatel a osoba se zvláštní způsobilostí, a jako takový by měl jednat v souladu s péčí řádného hospodáře podle § 5 odst. 1 občanského zákoníku“. Okresní soud svým přístupem nepřímou aplikuje § 2953 o.s.ř. a snižuje náhradu škody z důvodu zvláštního zřetele, kterou však nelze aplikovat, pokud by škoda byla způsobena osobou, která se přihlásila ke zvláštnímu stavu. Okresní soud také nesprávně nepřihlédl k námitce žalobkyně, že žalovaný svým jednáním porušil péči řádného hospodáře, a proto je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné. Sám žalovaný připustil, že nepostupoval s péčí řádného hospodáře, když ve své výpovědi v trestním řízení přiznal určitou lehkomyšlnost při vyplnění formuláře. Žalobkyně dále nesouhlasí se závěrem okresního soudu, že žalovaný vyplnil formulář správně. Žalovaný měl možnost formulář vyplnit správně, a to v odstavci 2. mohl zaškrtnout možnost, že zaměstnává žadatele na dohodu o pracovní činnosti a uvést datum, do kdy nebo žalovaný mohl na formulář učinit poznámku a blíže specifikovat pracovní historii mezi žalovaným a [REDAKCE], či toto mohl blíže vysvětlit při telefonickém rozhovoru. Způsobem, jakým žalovaný vyplnil předmětný formulář, žalobkyně z toho musela vyvodit jediný závěr, že žadatel je u žalovaného zaměstnán na hlavní pracovní poměr na dobu neurčitou již po dobu 5 měsíců. Sám žalovaný nevznesl žádné námitky proti určitosti či jasnosti tohoto formuláře.
3. K odvolání žalobkyně se vyjádřil žalovaný, s odvoláním nesouhlasí, nepovažuje jej za důvodné. Naopak rozhodnutí soudu prvního stupně považuje za věcně správné a navrhuje jeho potvrzení. Podle názoru žalovaného žalobkyně nesprávně chápe argumentaci uvedenou v rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 23 Cdo 4142/2016 a cituje z něj účelově pouze některé pasáže. Argumentace péčí řádného hospodáře u žalovaného je irelevantní, neboť tento institut se týká chování jednotlivců ve vztahu k obchodní korporaci, v níž je členem voleného orgánu, když žalovaný v takovém postavení nebyl. Žalovaný se plně ztotožňuje se závěry a úvahami okresního soudu.

4. Krajský soud v Českých Budějovicích jako soud odvolací shledal, že odvolání žalobkyně má náležitosti podle § 205 odst. 1 o.s.ř. Po zjištění, že odvolání žalobkyně bylo podáno včas, osobou k tomu oprávněnou a je přípustné, přezkoumal napadený rozsudek soudu prvního stupně v rozsahu, ve kterém byl odvoláním napaden (výroky II. a IV.), podle § 212 a § 212a o.s.ř. a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.
5. Podle § 2913 odst. 1 občanského zákoníku č. 89/2012 Sb. (dále jen o. z.) platí, že poruší-li strana povinnost ze smlouvy, nahradí škodu z toho vzniklou druhé straně nebo i osobě, jejímuž zájmu mělo splnění ujednané povinnosti zjevně sloužit.
6. Podle § 2 odst. 3 o. z. platí, že výklad a použití právního předpisu nesmí být v rozporu s dobrými mravy a nesmí vést ke krutosti nebo bezohlednosti urážející obyčejné lidské cítění.
7. Podle § 74 odst. 1, odst. 2 zákoníku práce č. 262/2006 Sb. platí, že zaměstnavatel má zajišťovat plnění svých úkolů především zaměstnanci v pracovním poměru. V dohodách o pracích konaných mimo pracovní poměr není zaměstnavatel povinen rozvrhnout zaměstnanci pracovní dobu.
8. Podle § 77 odst. 2 zákoníku práce platí, že není-li v tomto zákoně dále uvedeno jinak, vztahuje se na práci konanou na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr úprava pro výkon práce v pracovním poměru.
9. Podáním ze dne 1.11.2022 vzala žalobkyně v době odvolacího řízení svou žalobu částečně zpět pro částku 2 420,10 Kč s odůvodněním, že v době od vydání napadeného rozsudku do současnosti obdržela uvedenou částku jako výtěžek z insolvenčního řízení [REDAKCE] a započítala si ji na dlužný úvěr. Na žalobě trvá ohledně zbývajících jistiny ve výši 211 718,78 Kč a ohledně v tomto podání dále specifikovaného příslušenství. Odvolací soud postupoval podle § 222a odst. 1 o.s.ř. a v rozsahu částečného zpětvzetí žaloby toto řízení částečně zastavil a ve stejném rozsahu zrušil rozhodnutí soudu prvního stupně.
10. Odvolací soud neshledal žádné vady řízení před soudem prvního stupně, skutkový stav byl zjištěn dostatečně a právní hodnocení věci považuje odvolací soud za správné. Okresní soud se tímto případem zabýval mimořádně podrobně, zanalyzoval všechny relevantní okolnosti tohoto případu a dospěl ke správným závěrům.
11. Nelze souhlasit s první odvolací námitkou žalobkyně, že okresní soud nesprávně posoudil otázku, v jakém rozsahu je soud v občanském soudním řízení vázán rozhodnutím orgánu v trestním řízení o spáchání trestného činu. Ve většině případů skutečně přímý pachatel, který je shledán vinným ze spáchání trestného činu, je odpovědný i za škodu vzniklou v důsledku takového trestného činu. Žalovaný v tomto řízení však není přímý pachatel, ale subjekt, který se podílel na spáchání trestného činu ve formě účastenství jako pomocník. Pomocník při spáchání trestného činu se dopustil jednání, kterým se podílel či napomohl k naplnění skutkové podstaty trestného činu, avšak nutně vždy nemusí odpovídat za škodu vzniklou v důsledku trestného činu. Je tomu tak proto, že ačkoliv trestní i občanské právo shodně používá termín „škoda“, má tento termín v obou těchto právních oborech odlišný obsah. Občanské právo chápe škodu jako majetkovou újmu poškozeného vzniklou v důsledku protiprávního jednání, v trestním právu škoda bývá jedním ze znaků skutkové podstaty některých trestných činů a představuje škodlivý následek trestním právem postihovaného jednání. Nelze tedy automaticky dovozovat, že pokud se ve výroku rozhodnutí v trestním řízení hovoří o existenci škody, nutně to musí znamenat totéž, co znamená škoda v pojetí občanského práva. Nelze tedy k obsahu trestněprávního rozhodnutí přistupovat zjednodušeně formalisticky, ale je třeba zkoumat a zjišťovat skutečný obsah takového výroku trestního rozhodnutí v tom smyslu, co skutečně příslušný orgán má za zjištěné a tedy čím má být soud v občanskoprávním řízení vázán. Žalobkyně v této souvislosti správně odkazuje na trestní judikaturu, podle níž v případě trestného činu podvodu, který se týká vyplacení úvěru, je trestný čin dokonán (tedy jsou naplněny všechny znaky skutkové podstaty včetně existence škody) již vyplacením úvěru, nikoliv

až jeho nevrácením. Žalovaný byl v trestním řízení shledán vinným ze spáchání jiného trestného činu, a to trestného činu úvěrového podvodu, u něž není škoda znakovou skutkové podstaty, nebo jde o tzv. předčasně dokonáný trestný čin, u něž absentuje poruchový následek v podobě škody na cizím majetku (na rozdíl od obecného trestného činu podvodu). Škoda je znakovou až kvalifikované skutkové podstaty trestného činu podle § 211 odst. 4 trestního zákoníku (způsobení větší škody), za něž byl žalovaný odsouzen. Zde lze souhlasit s žalobkyní, že při výkladu tohoto ustanovení, konkrétně obsahu užitého termínu škoda, i u trestného činu úvěrového podvodu je namístě vycházet z toho, jak tento termín vykládá trestněprávní praxe u obecného trestného činu podvodu (tedy způsobení větší škody znamená vyplacení úvěru ve výši, která přesahuje částku podle této legislativní zkratky „větší škoda“).

12. Aplikováno na tento případ to znamená, že soudy jsou v tomto občanskoprávním řízení vázány obsahem předmětného trestního příkazu v tom rozsahu, že jednání žalovaného (nesprávné vyplnění předmětného formuláře) bylo v příčinné souvislosti s poskytnutím úvěru žalobkyní [REDAKCE]. Vyplacení úvěru v kontextu občanského práva je plněním z obligačního vztahu (úvěrové smlouvy), kdy již v tomto okamžiku nevzniká škoda v občanskoprávním pojetí, neboť snížení majetku poskytovatele úvěru ve formě vyplacení úvěru je kompenzováno vznikem závazku dlužníka poskytnout žalobkyni plnění stejného druhu (finanční plnění) ze stejného obligačního vztahu, které převyšuje vyplacený úvěr (dlužník hradí nejenom finanční částku odpovídající poskytnutému úvěru, ale pravidelně další plnění nad tento rámec, typicky smluvní úrok, poplatky apod.). Smlouva o úvěru totiž není neplatná pouze z toho důvodu, že se dlužník dopustil trestného činu úvěrového podvodu. Nebylo tomu ani za předchozí právní úpravy občanského práva (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 31 Cdo 3620/2010, publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí pod R 70/2011 civ.), a není žádného důvodu takovou smlouvu považovat za a priori neplatnou ani podle současné právní úpravy (při trestném činu úvěrového podvodu dochází k narušení možnosti úvěrujícího řádně posoudit úvěruschopnost žadatele o úvěr, když důsledkem takového trestního činu může být omyl úvěrujícího, když okresní soud ohledně předmětné smlouvy podrobně a přesvědčivě vysvětlil, že důsledkem jednání žalovaného bylo nesprávné přesvědčení žalobkyně, že řádný pracovní poměr žadatele o úvěr u žalovaného trval déle než ve skutečnosti, což podle dalšího výkladu okresního soudu nebylo ani hlavním, ani podstatným kritériem žalobkyně při poskytnutí předmětného úvěru, tedy ve smyslu § 584 o.z. šlo o omyl ve vedlejší okolnosti, navíc způsobený třetí osobou, která nebyla účastníkem tohoto obligačního vztahu). Odvolací soud tedy plně souhlasí se závěrem okresního soudu, že škodu v případě tohoto úvěru představuje až situace, kdy [REDAKCE] nesplnil svůj závazek z úvěrové smlouvy a neposkytl žalobkyni řádné plnění z úvěru, tedy řádně nesplatil úvěr. Teprve v tomto okamžiku dochází ke vzniku škody u žalobkyně, když snížení majetku žalobkyně ve formě vyplacení úvěru již nadále není kompenzováno likvidní a vymahatelnou pohledávkou za [REDAKCE], zjevně z důvodu jeho nesolventnosti (jak vyplývá z insolvenčního rejstříku tato osoba byla účastníkem několika insolvenčních řízení). Soudy v tomto řízení jsou vázány výrokem trestního příkazu pouze v tom rozsahu, ve kterém soud v trestním řízení učinil skutkový a právní závěr, tedy v tom, že jednání žalovaného, které bylo posouzeno jako přečin úvěrového podvodu ve formě pomoci, bylo v příčinné souvislosti s poskytnutím úvěru, ale samotné poskytnutí úvěru vznik škody neznamená. Je tedy zcela správný závěr okresního soudu, že je třeba zkoumat, zda toto jednání žalovaného, za které byl trestněprávně postižen, je či není v příčinné souvislosti se vznikem škody spočívající ve vzniku situace, kdy [REDAKCE] řádně úvěr nesplatil. Okresní soud podrobně a přesvědčivě vysvětlil, že skutková okolnost, zda pracovníprávní vztah mezi žalovaným a [REDAKCE] v období od 6.5.2015 do 17.8.2015 byl pracovníprávním vztahem od samého počátku založeným pracovní smlouvou oproti skutečnému stavu, kdy pracovníprávní vztahy mezi těmito osobami byly zprvu založeny dohodou o provedení práce a teprve až od 17.8.2015 řádnou pracovní smlouvou, nepatřil mezi okruh rozhodujících kritérií, která žalobkyně posuzovala před svým rozhodnutím, zda uzavřít či neuzavřít

s [redacted] předmětnou úvěrovou smlouvu. Pokud byla příčinou toho, že [redacted] řádně nevrátil poskytnutý úvěr, jeho nedostatečná solventnost (jedinou alternativou by mohl být záměr [redacted] úvěr čerpat, ale nevrátit – na této příčinně se žalovaný nemohl nijak podílet), pak je zcela správný a logický závěr okresního soudu, že příčinou vzniku škody není jednání žalovaného, ale pochybení žalobkyně při nedostatečném prověření úvěruschopnost [redacted]. Jinými slovy jednání žalovaného, které bylo posouzeno pravomocným rozhodnutím jako pomoc k trestnému činu úvěrového podvodu, by bylo v příčinné souvislosti se vznikem škody spočívajícím v nevrácení úvěru dlužníkem, tehdy, pokud by podstatně narušilo či vyloučilo možnost žalobkyně řádně a objektivně posoudit solventnost žadatele o úvěr a současně by došlo k situaci, že věřitel poskytl takovému dlužníku úvěru v omluvitelném omylu, že tento je solventní, ačkoliv tomu tak objektivně nebylo. Okresní soud v odůvodnění svého rozhodnutí podrobně a přesvědčivě odůvodnil, že nesprávné vyplnění formuláře žalovaným toto nemohlo způsobit a tedy jeho jednání není v příčinné souvislosti se vznikem škody spočívající v nevrácení úvěru. Tento závěr považuje odvolací soud za správný.

13. Lze tedy uzavřít, že z výroku trestního příkazu vyplývá vázanost soudu v tomto řízení tím, že (objektivně) nepřesné vyplnění formuláře o příjmech [redacted] žalovaným (spolu)způsobilo nesprávnou představu žalobkyně, že [redacted] byl již od 6.5.2015 u žalovaného zaměstnán v řádném pracovním poměru (a žalobkyně z této nepřesné informace při schválení úvěru - mimo jiné skutečnosti- vycházela), ale nesprávný závěr žalobkyně o této skutečnosti nezpůsobil, ani se podstatně nepodílel na tom, že žalobkyně poskytla úvěr nesolventnímu klientovi.
14. Odvolací soud se ztotožňuje i s dalším závěrem okresního soudu, že předmětnému nároku by nešlo vyhovět ani pro jeho zásadní rozpor s dobrými mravy. První podstatné pochybení lze shledat již ve formulaci samotného Potvrzení o výši pracovního příjmu jako formuláře žalobkyně, která v něm zjevně považuje za synonymum termín „pracovní poměr“ a „zaměstnanecký poměr“. Tento formulář lze vyplnit správně pouze v případě, že pracovníprávní vztah žadatele o úvěr vůči svému zaměstnavateli byl v celém svém období stejné povahy, tedy po celou dobu šlo buď o pracovní poměr, nebo o jiný druh základního pracovníprávního vztahu vykonávaného na základě uzavřené dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr. Žalobkyně v tomto formuláři používá vlastní termín „zaměstnanecký poměr“, který si však mylně vykládá jako synonymum pracovního poměru, avšak tyto termíny nelze jako synonymum vyložit. Jak vyplývá z § 3 zákoníku práce, jak pracovní poměr, tak vztahy založené dohodami o pracích konaných mimo pracovní poměr, jsou různými druhy základních pracovníprávních vztahů, když zákonodárce i v případě vztahů založených dohodami o pracích konaných mimo pracovní poměr hovoří o účastnících tohoto vztahu jako o zaměstnavateli a zaměstnanci. Pokud tedy [redacted] vykonával z počátku práci pro žalovaného na základě dohody o provedení práce, šlo o jeden z druhů základního pracovníprávního vztahu mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem. Tedy nelze uzavřít jinak, než že pracovníprávní vztah založený dohodami o pracích konaných mimo pracovní poměr, je vztahem mezi *zaměstnavatelem a zaměstnancem*, tedy lze ho označit jako *zaměstnanecký poměr*. Odvolací soud tedy souhlasí se závěrem okresního soudu, že žalovaný, pokud se držel formulací předtištěných v tomto formuláři, jej nemohl vyplnit jinak a každé jeho vyjádření v každém samostatném bodu tohoto potvrzení (posuzované izolovaně) je samo o sobě správné. V bodě 1 žalovaný potvrdil, že [redacted] je u něho *zaměstnán* jako provozní od 6.5.2015, což je pravdivý údaj, neboť termín „*být zaměstnán*“ lze vztáhnout i na práce na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr. V bodě 2 žalovaný potvrdil, že *pracovní poměr* [redacted] je uzavřen na dobu neurčitou, což v době vydání tohoto potvrzení byla pravdivá skutečnost. V bodě 3 potvrdil výši průměrného příjmu za celou dobu *zaměstnaneckého poměru*, což je opět období již od 6.5.2015. Lze tedy souhlasit se závěrem okresního soudu, že tento formulář, jak byl nesprávně žalobkyní formulován, žalovaný nemohl jednoduše vyplnit zcela v souladu se skutečností, aby diferencoval

mezi různými fázemi zaměstnaneckého vztahu mezi ním a [REDAKCE]. Žalovanému lze vytknout pouze to, že se při vyplnění tohoto formuláře pohyboval pouze v jeho mezích, nebyl sám natolik iniciativní a nevyužil možnosti přičinit k němu podrobnější vysvětlující poznámku mimo předtištěný text, kterou by rozlišil právní důvod vzniku pracovněprávního vztahu v jednotlivých fázích, nebo případně mohl vyplnit dva samostatné formuláře, první za období, kdy pracovněprávní poměr byl založen dohodou o provedení práce a druhý za období pracovního poměru. Odvolací soud tedy uzavírá, že žalovaný skutečně nevyplnil formulář zcela v souladu se skutečností a přispěl tak ke vzniku nesprávné představy žalobkyně o tom, že [REDAKCE] byl zaměstnán u žalovaného již od 6.5.2015 v řádném pracovním poměru (tedy závěr v souladu s odsuzujícím trestním rozhodnutím, že žalovaný pochybil při vyplnění formuláře). Intenzitu toto pochybení žalovaného však s ohledem na to, že je právní laik, nutno hodnotit jako marginální, zanedbatelnou a omluvitelnou. Nelze dost dobře klást na žalovaného tak vysoké nároky a vyčítat mu nedostatečné rozlišování mezi jednotlivými formami základních pracovněprávních vztahů a nedostatky v orientaci v terminologii pracovního práva, když stejného pochybení (omyl ve ztotožnění pracovního poměru a zaměstnaneckého poměru) se dopustila jak žalobkyně, tak shodně všechny orgány činné v trestním řízení, ve kterém došlo k odsouzení žalovaného.

15. V této souvislosti nelze souhlasit s odvolací námitkou žalobkyně, že postavení žalovaného jako OSVČ a zaměstnavatele [REDAKCE] má znamenat jeho přihlášení k odbornému výkonu jako příslušník určitého povolání nebo stavu ve smyslu § 5 odst. 1 občanského zákoníku. Podle názoru odvolacího soudu toto ustanovení nelze aplikovat na postavení OSVČ ani zaměstnavatele, neboť toto není žádným speciálním povoláním ani stavem, se kterým by bylo spojeno očekávání o jednání takové osoby se zvláštní znalostí či pečlivostí. Ostatně chyba při výkladu právních termínů nesouvisí s postavením v pracovněprávním vztahu, ale se skutečností, že někdo je právním laikem oproti postavení právního odborníka (osoby vzdělané v tomto oboru a v tomto oboru profesionálně působící), za nějž žalovaného považovat nelze. Navíc celá tato námitka je zcela irelevantní, neboť ji odvolatelka činí ve vztahu k údajné aplikaci § 2953 občanského zákoníku okresním soudem a tvrdí, že důvodem k zamítnutí jeho žaloby bylo snížení náhrady škody z důvodu zvláštního zřetele, které má být u osoby, která se přihlásila ke zvláštnímu stavu, vyloučeno. Okresní soud své rozhodnutí nepostavil na aplikaci § 2953 o.z., tak by tomu bylo v případě, kdy by shledal existenci nároku, ale tento pouze snižoval. Okresní soud své zamítavé rozhodnutí postavil na závěru o neexistenci uplatněného nároku, dále činil eventuální závěr o nepřipustnosti takového nároku vzhledem k rozporu s dobrými mravy.
16. Nelze akceptovat ani další námitku odvolatelky, že okresní soud nesprávně posoudil okamžik vzniku škody (okamžik vyplacení úvěru či okamžik nevrácení úvěru). Okamžik vzniku škody je podstatný pouze pro posouzení počátku běhu promlčecí doby (kterou okresní soud posoudil správně), ale odlišnost právního názoru žalobkyně a okresního soudu se týká obsahu a povahy právního institutu škody v občanském právu, nejde tedy o odlišný názor na okamžik vzniku škody, ale na jeho obsah a povahu.
17. Nelze akceptovat ani další odvolací námitku, že napadené rozhodnutí má být nepřezkoumatelné proto, že se okresní soud nevypořádal s námitkou žalobkyně, že jednání žalovaného je třeba posoudit jako jednání v rozporu se zásadou péče řádného hospodáře. Konstantní soudní judikatura jednak dovodila, že nepřezkoumatelné je takové rozhodnutí, které je natolik nejasné ohledně důvodů, na kterých bylo založeno, že proti němu nelze formulovat žádné konkrétní odvolací námitky. O takový případ zde rozhodně nejde, okresní soud řádně a velice obsáhle odůvodnil své rozhodnutí, řádně uvedl a vysvětlil své právní závěry a jeho rozhodnutí rozhodně nelze označit za nepřezkoumatelné, žalobkyně ostatně formuluje řadu konkrétních odvolacích námitek. Konstantní soudní judikatura dále dovodila, že účastníku řízení se nemusí dostat vyjádření soudu ke všem jeho vznášeným námitkám, zvláště za situace, kdy nejde o zásadní otázku, ale záležitost marginální. Okresní soud se blíže nevyjádřil k této marginální a zcela nesprávné námitce. Předně není jasné,

k jakému majetku se má vztahovat povinnost žalovaného jako řádného hospodáře, pokud tím žalobkyně míní její majetek či její majetkové zájmy, pak povinnost žalovaného jednat s péčí řádného hospodáře ve vztahu k žalobkyni či jejímu majetku z ničeho nevyplývá a žalovaný není v žádném speciálním postavení vůči žalobkyni, aby se tato povinnost na něj dala vztáhnout. Pokud touto námitkou žalobkyně míní, že v důsledku zaviněného protiprávního jednání žalovaného došlo k narušení majetkových zájmů žalobkyně, pak je řeč o nároku na náhradu škody, na základě kterého žalobkyně uplatňuje předmětný nárok. Obecné porušení právní povinnosti jako znak nároku na náhradu škody a speciální porušení povinnosti péče řádného hospodáře nejsou totožné ani zaměnitelné.

18. Ze všech výše uvedených důvodů shledal odvolací soud napadený rozsudek soudu prvního stupně věcně správným, a proto jej v rozsahu, ve kterém zůstal nedotčen částečným zpětvzetím žaloby, jako věcně správný podle § 219 o.s.ř. potvrdil.
19. O nákladech odvolacího řízení soud rozhodoval podle § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o.s.ř. podle kritéria úspěchu v odvolacím řízení, které svědčí žalovanému, neboť žalobkyně nebyla se svým odvoláním úspěšná ani zčásti. Soud přiznal žalovanému náhradu nákladů odvolacího řízení ve výši 25 088,22 Kč, která se skládá z náhrady za právní zastoupení v rozsahu 2 úkonů právní služby (písemné vyjádření k odvolání a účast u jednání odvolacího soudu) v sazbě 9 180 Kč za jeden úkon (§ 7 vyhl. č. 177/1996 Sb.), dále náleží dvě paušální náhrady hotových výdajů advokáta po 300 Kč, náhrada za ztrátu času stráveného cestou právního zástupce žalobce ze sídla advokátní kanceláře k odvolacímu soudu a zpět v trvání 6 započatých půlhodin ve výši 600 Kč, dále cestovné ve výši 1 174,06 Kč, které se skládá z náhrady za ujetou vzdálenost ve výši 733,20 Kč (156 km v sazbě 4,70 Kč za 1 km podle vyhl. č. 511/2021 Sb.) a z náhrady za pohonné hmoty ve výši 440,86 Kč (156 km, kombinovaná spotřeba podle tech. průkazu 6 litrů nafty na 100 km, cena nafty podle uvedené vyhlášky v aktuálním znění 47,10 Kč za 1 litr) a 21 % DPH.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je přípustné dovolání za podmínek § 237 o.s.ř., podané do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu ČR v Brně prostřednictvím Okresního soudu v Písku. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud.

Pokud nebude splněno, co ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, lze podat návrh na jeho soudní výkon nebo exekuci.

České Budějovice 3. listopadu 2022

Mgr. Jan Jursík v.r.

předseda senátu